

KOERS ZETTEN NAAR EEN VLAAMS REGLEMENT OP DE STRANDVISSERIJ

De kustwerkgroep van Natuurpunt pleit voor een gelijkvormig Vlaams reglement op strandvisserij. Vandaag zijn er zoveel reglementen waardoor zelfs de politie door de bomen het bos niet meer zien. De kustwerkgroep vraagt daarom – in navolging van de riviervisserij – dat de strandvisserij geregeld wordt door een nieuw Vlaams wetgevend kader. Meteen kunnen excessen zoals warrel- en kieuwnetten ook verboden worden.

Door de netten het strand niet meer zien

Anno voorjaar 2011 zijn er talrijke reglementen die een facet van de strandvisserij regelen. Er zijn besluiten van de Vlaamse Regering. Er zijn Ministeriële besluiten. Er zijn politiereglementen. Er zijn beschermingsmaatregelen voor natuurgebieden als de Baai van Heist. Er ... is kortom chaos. Chaos die leiden tot een gedoogbeleid door politie en parket die schier niet meer optreden. Chaos die bovendien tot surrealistische toestanden leidt, zo heeft de gemeente De Haan vergunningen uitgereikt voor een afstand van bijna 30 km ... terwijl haar kustlijn ruim 10 km is !

De riviervisserij ? Tot navolging verzocht

Dat het anders, éénvormig én transparant, kan bewijst het Agentschap voor Natuur en Bos in de binnenwateren. Rivieren, kanalen en beken maar ook stilstaande of stromende wateren vallen immers onder de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 1992. Centrale kapstok in deze wetgeving is de uitreiking van een visverlof die het recht geeft om te vissen in de bevaarbare waterlopen waarvan het onderhoud ten laste is van het Vlaamse Gewest. Dankzij deze wetgeving is ook duidelijk waar, wanneer of hoe gevestigd mag worden. Ook is duidelijk welke soorten "gevangen" mogen worden. Bovendien is ook het Agentschap voor Natuur en Bos aangeduid als hét aanspreekpunt.

Strandvisserij zonder excessen

De wanorde in het regelen van kustvisserij leidt bovendien ook tot excessen die het imago van de echte sportvisser schaadt want

- netten als warrelnetten zijn dermate efficiënt dat ze het recreatieve karakter overschrijden en zelfs in competitie treden met de beroepsvisserij (die het reeds moeilijk heeft)
- het gebruik van efficiënte methodes om vis te vangen als hobby in het paaiseizoen is tegen alle inspanningen van de overheid om de visstocks te herstellen
- netten als warrel- en kieuwnetten vangen beschermde diersoorten zoals bruinvissen of zeehonden en zijn een gevaar voor badgasten die pootje baden in de branding.
(dit terwijl er alternatieven zijn zoals platte netten)

De kustwerkgroep pleit daarom voor een ééngemaakt Vlaams reglement voor alle strandvisserij. Zoals de riviervisserij wordt hierin bepaald welke technieken waar, wanneer of hoe (bvb. beperkingen naar lengte of minimale mazenwijdte) kunnen. Meteen een prachtige zaak voor enerzijds de sportvisser die duidelijkheid én rechtszekerheid via een vergunning krijgt (en alzo meteen weet dat hij bijdraagt aan een duurzaam beheer van de visserijstocks) als anderzijds voor de overheid (politie / ambtenaren van ANB / ...) om te voorzien in handhaving en controle. Samengevat : een unieke win-win is mogelijk !

De kustwerkgroep van Natuurpunt hoopt dan ook dat Vlaams Minister Joke Schauvlieghe deze suggestie voor een administratieve vereenvoudiging (één van de twee beleidsprioriteiten inzake sportvisserij in haar beleidsbrief) spoedig in de praktijk vertaalt.

Samen sterk voor een zee vol vis dus !

Bijlage 1

Strandvisserij met vaste netten ?

Er bestaat nogal wat verwarring over de visserij met vaste of “staande” netten aan onze kust. Strandvisserij wordt verward met kustvisserij en staande netten worden steevast warrelnetten genoemd. Om wegwijs te worden in de verschillende vormen van vaste netten bij de strandvisserij vindt u hieronder wat meer informatie.

1. Fuiknetten

Fuiknetten worden net als warrelnetten op de bodem vastgemaakt. Ze zijn open aan de brede zijde en lopen spits uit. Ze zijn voorzien van een “keerkuil” (dwz. de vis kan niet terug). De bovenpees is voorzien van vlotters. Ze worden opgesteld met de opening van het net naar het zuidwesten en zullen bijgevolg hoofdzakelijk platvis vangen bij opkomend tij. De max. breedte per net bedraagt 7 tot 8 meter. De zogenaamde “kartennetten” (fig.1) zijn tussen twee palen vastgemaakt. Korren en fuiken (fig.2) zijn aan twee verankeringen vastgemaakt vooraan en drijven meer open. Beide types zijn ook achteraan verankerd. Deze netten kunnen worden gebruikt bij dood tij als men een waadpak draagt. In dit nettype worden zelden of nooit dolfijnachtigen gevangen. Wel zijn er reeds gevallen gesignaleerd van bijvangst van zeehonden. Voor de kustwerkgroep kunnen deze type netten dan ook mits strikte voorwaarden bvb het verplicht gebruik van een keerwand. .

2. Platte netten

Dit type van net wordt steeds bij de strandvisserij in het intertidaal (tussen de laagwaterlijn en hoogwaterlijn) gebruikt. Door Franstalige vissers wordt het “carrelet” genoemd, dezelfde naam die gebruikt wordt voor pladijs. Bij laag water wordt een rechthoekig, enkelvoudig net plat op het strand verankerd (fig.3). Drie van de vier pezen worden ingegraven. Enkel de zijde naar land toe is voorzien van vlotters en niet ingegraven. Bij hoogtij komt die voorzijde iets omhoog (+/- 40cm). Vis (vooral platvis), die tijdens het hoog water het intertidaal opzoekt, komt bij afgaand tij in die netten vast te zitten. Het ingraven van deze netten is het productiefst bij stroomtij (springtij). Bij relatief ruwe zee komen deze netten vrij vlug los. Ze zijn relatief zwaar. De max. breedte per net bedraagt 10 meter. De netten vormen geen enkel gevaar voor zeezoogdieren en kunnen o.i. ook in de toekomst gebruikt worden. .

3. Warrelnetten

Het warrelnet afgebeeld op fig.4 is een warrelnet dat gebruikt wordt in de professionele visserij. In volle zee worden die netten uitgezet met vlotters en is dit een minder milieubelastende vismethode (zie bijlage 1). De lengte van zulke netten bedraagt 600 tot 1500m.

Bij de strandvisserij wordt het net bij zeer laag tij uitgezet in zee evenwijdig met de kust van op het strand, met een waadpak. Soms kan het net ook op het strand zelf, dicht bij de laagwaterlijn, geplaatst worden. Het wordt verankerd (de laatste jaren zien we dat dit zelf gebeurt met betonblokken en metalen staven – wat extra gevaarlijk is voor vnl. surfers). De maaswijdte is gewoonlijk 9 cm. De strandvissers gebruiken als warrelnet één of meerdere schakels van 50 tot 100 meter. Hoewel de lengte uitgezet per visser via gemeentelijke reglementen beperkt is, is het als visser heel gemakkelijk om naast de eigen vergunning een vergunning aan te vragen voor familieleden, en ze zelf te gebruiken. Dit systeem is heel duidelijk wanneer men de lijsten van aanvragen voor het plaatsen van netten nagaat van onder meer De Haan en Koksijde. Dit is dan ook de reden waarom je op stranden toch warrelnetten van meerdere honderden meters lengte kan vinden.

Bij het type warrelnet is het steeds de bedoeling dat het net een soort “zak” vormt waardoor de vis als het ware verward wordt in het net. Eenmaal een vis of zeezoogdier in contact komt met het type warrelnet is vluchten geen optie meer, want hoe groter het verweer, des te meer de vis of het zeezoogdier “verward” wordt in het net. Warrelnetten zijn heel gemakkelijk te plaatsen en te verwijderen. Ze zijn licht en kunnen bij gevolg zelfs tot onder de gemiddelde nullijn geplaatst worden d.m.v. een waadpak.

Een warrelnet vist zowel bij opkomend als afgaand getij. Recreatieve strandvissers die vroeger “platte netten” of “karten” gebruikten zijn tegenwoordig meestal overgeschakeld op de warrelnetvisserij omdat dit minder arbeidsintensief is, en hogere vangsten oplevert. Toch zijn er veel recreatieve strandvissers die geen warrelnetten gebruiken.

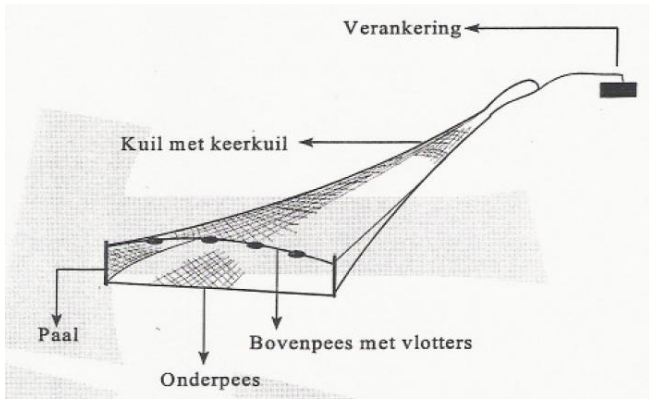

Fig. 1

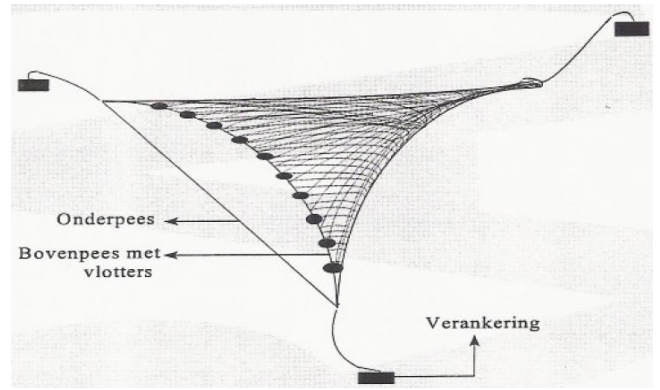

Fig. 2

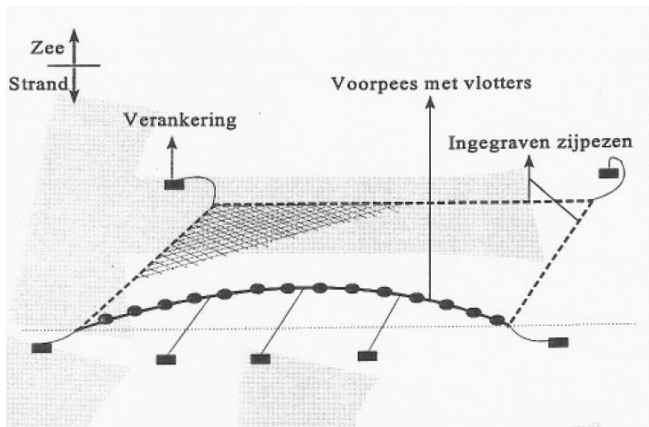

Fig 3

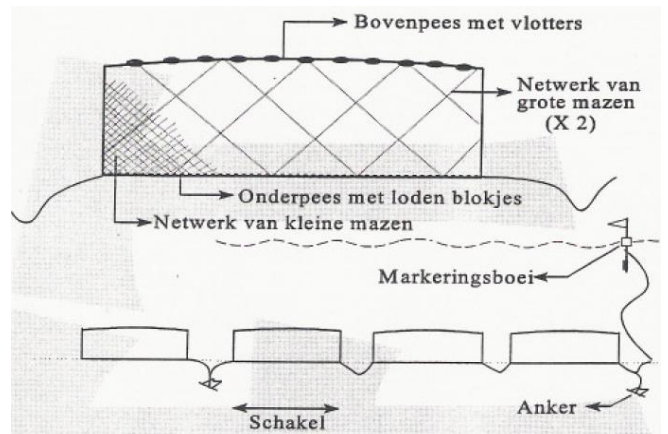

Fig.4

Bijlage 2

Waarom warrelnetten verbieden ?

- **Vangen warrelnetten op het strand bruinvissen ?**

Bruinvissen zijn met een lengte van maximaal 2 meter de kleinste tandwalvissen die we tegenkomen in de Noordzee. Hun voedsel bestaat uit grondels, haring, kabeljauw of wijting. Ze zijn makkelijk herkenbaar door hun kleine driehoekige rugvin en hun donkere rug. Ze leven veelal in kleine groepjes van 2 tot 10 dieren in ondiepe kustwateren (regelmatig zien toeristen tot hun grote verrassing vanop het staketsel in Nieuwpoort groepen bruinvissen, en ook strandwandelaars merken ze soms tot heel dicht bij het strand op, recent werd zelfs een dier gespot in de Schelde!).

Gezien warrelnetten ook in de ondiepe kustwateren worden geplaatst, betekent dit door hun constructie (zie bijlage 2) sowieso dat ze een reëel gevaar voor zeezoogdieren vormen. Mogelijk dragen ook de ondiepte van het water, en de troebelheid van het strandwater bij tot de kans dat bruinvissen erin terecht komen.

Het resultaat is een niet te verantwoorden hoog aantal bruinvissen dat verdrinkt in strandnetten, en vervolgens aanspoelt. De uitwendige toestand van de kadavers toont onmiskenbaar aan dat de dieren in netten om het leven kwamen, en bijkomend bewijs, er bestaan zelfs getuigenissen van dat dit in veel gevallen plaatsvond in strandnetten. Van de bijvangst bestaan rapporten van studies die uitgevoerd worden door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Ook in het buitenland is "de vangst" van bruinvissen door warrelnet vissers reeds uitvoerig beschreven. Voorlopig "hoogtepunt" is ongetwijfeld de reddingsactie op 23 februari 2011 in Katwijk.

Bruinvis uit stand wand gered

Een bruinvis zat gisteren bij Katwijk vast in een stand want visnet en kon daar niet op eigen krachten uitkomen. De KNRM Katwijk en mensen van het EHBZ netwerk (Eerste Hulp Bij Zeezoogdieren) hebben het dier uit het net gered en op het droge gebracht.

Stichting SOS Dolfijn heeft de bruinvis in nood opgehaald en meegenomen naar het opvangcentrum in Harderwijk. Het is de vierde keer in vijf dagen dat SOS Dolfijn uitrukt voor een levend gestrande bruinvis.

Tevens zijn er meerdere gevallen gekend waar warrelnetten (beschermde) zeehonden "vangen". Ook hier gaat het om een Europees beschermde soorten waar Vlaanderen / België dus de nodige beschermingsmaatregelen voor moet nemen.

Hierbij willen we wel meteen de kanttekening plaatsen dat warrelnetten geplaatst op afdoende afstand van het strand en in helder water (zoals professionele warrelnet vissers die volgens de regels van de kunst werken) een kleinere kans op bijvangst van zeezoogdieren betekent. Gecombineerd met het feit dat deze geen bodemverstoring veroorzaken, maakt van doordachte warrelnetvisserij een mogelijke (gedeeltelijke) oplossing voor de heroriëntering van onze vissersvloot. Uiteraard is dit geen vrijgeleide en zijn excessen (bvb. netten van kilometers lengte) uit den boze.

- **Is het zo erg dat er bruinvissen verdrinken ?**

Dolfijnen en andere zeezoogdieren mogen dan wel een aabare soort en aldus geliefd zijn, ze zijn nog steeds een relatief zeldzame verschijning aan de Vlaamse kust. Ze zijn bovendien bijzonder gevoelig door hun positie aan de top van de voedselpiramide (en hebben zo sterk te lijden aan bvb. het ondoordacht gebruik van pesticiden of de overbevissing). Bemind doch bedreigd kortom!

België heeft dan ook in internationale fora de verplichting aangenomen om bruinvissen en zeehonden te beschermen (o.a. door bijvangsten te verminderen), denken we aan de Europese Habitatrichtlijn of het ASCOBANS-verdrag.

Tot slot, zouden we bovendien niet hypocriet bezig zijn als we enerzijds de zeehondenklopjacht in Canada / de dolfijnenslachting in Japan / ... veroordelen en anderzijds dolfijnachtigen voor onze eigen kust laten sterven bij een vorm van recreatie ?

- ***Waarom moeten warrelnetten het hele jaar rond verboden worden ?***

Warrelnetten dienen onder het motto "elke dode bruinvis / zeehond is er één te veel", het hele jaar rond verboden te worden op het strand gezien we uit wetenschappelijke studies van strandingen zien dat er elke maand wel bijvangsten gesignaleerd zijn. Maar vooral in de periode maart en april maken warrelnetten tal van slachtoffers omdat vele bruinvissen in deze periode in onze kustwateren migreren.

Maar niet alleen vanuit het standpunt van natuurbescherming dringt een verbod zich op. In eerste instantie vanuit het aspect veiligheid. Warrelnetten betekenen immers door hun constructie een reëel gevaar voor strandrecreanten. In het voorjaar 2006 werd reeds de "bijvangst van een hond van een bader" gesignaleerd aan toenmalig Minister-President Letermé. Het is dan ook niet de vraag "of er badgasten (in eerste instantie surfers) ooit gekwetst zullen geraken door warrelnetten" wel "wanneer vallen de eerste slachtoffers".

Tot slot betekent warrelnetten ook oneerlijke concurrentie voor de beroepsvisser (die het reeds zeer hard te verduren heeft): de vangsten met warrelnetten zijn in sommige periodes van het jaar zo groot dat het onmogelijk nog gaat om vangst voor thuisconsumptie. Bovendien wordt intensief met warrelnetten gevestigd tijdens het paaiseizoen, d.w.z. de cruciale periode om de (sterk overbeviste) visstocks terug op een beter peil te brengen.

- ***Mag de recreant nog wel vissen ?***

Vanzelfsprekend. Er zijn immers alternatieven die werken via minder belastende vangsttechnieken (die ook geen concurrentie betekenen voor de professionele visserij alsook geen gevaar voor de veiligheid betekenen). Denken we aan hengeltvisserij of strandvisserij met "vriendelijke" vaste netten (zie bijlage 1).

Een oplossing voor de eerlijke kustvissers (en de bruinvissen) moet dus vlug mogelijk zijn !